

Színházi viszonyaink

Opera – Népopera

Ki jár ma színházba?

Háborus idöket élünk. A jól fütött, csillogó világítási kávéházakban szinte jól esik elnyújtózni a kényelmes angol karosszékekben s a főpincéertől uzsorakamatra vásárolt cigaretta füstje mellett olvasni, a még nyomdafestéktől ilatos ujságcikkeket, melyek hűen számolnak be nekünk a Balkán-háboru minden mozzanatáról. S ilyenkor talán eszünkbe se jut gondolkozni affellett, vajjon van valami kapcsolat a Tuzi-eröd bevétele, a bolgár-szorb-görög előnyomulás s a magyar, vagy talán az egész világ pénzügyi viszonyainak kialakulása között.

Pedig, ugylátszik, a mi gondtalan nemtörődésünk nem tudja megállítani utjában azt, amit a mindentudó történések s egyéb hasonló tudósok már előre kikalkuláltak, s aminek végső erödeje, a nagy gazdasági pangás, melyről oly sokat panaszkodnak körülöttünk.

Mi, akiknek hála Isten, semmi veszténi valónk sincsen, nehezen értjük meg, hogy miért megy a színházaknak s egyéb mulatóknak rosszul akkor, ha a szorb szkupstinában a háborus párt kerül felül.

S azt sem tudjuk felfogni, hogyan vesztetett alig egy hónap leforgása alatt csak a budapesti értéktözsde 500 millió koronánál több, amikor mi legfeljebb az alsós kalábernél vesztettünk vagy tíz koronát — hitelbe.

Pedig ez egyszer, ugylátszik, mégis csak azoknak lesz igazuk, akik rettegtek attól, hogy a török kormány kézbesíti a balkáni államok követéinek utlevelét, mert ime, most már szavahihető tanuk vannak: arra, hogy a budapesti színházak nézőterei még a rendesnél is jobban konganak az ürességtől.

Nem igen hihetjük, hogy a bolgár kerteszek bevonulása által csökkent létszám egyedüli oka e kulturális kellemetlenségnek. Mélyebben fekvő okokban kell tehát keresnünk a szomorú eredmények forrását.

Az Operát jó néhány hónapig zárva tartották, hogy ez alatt a lehetőség átalakítsák s amint mondani szokták, a modern kor követelményeinek megfeleljen.

Főuri, s talán véletlenül hozzáértő mágnás intendánst is kapott, nagy hű-hó mellett megnyitották a lapok, amint hazafias kötelezettségük is volt, agyba-föbe dícsérték az az új igazgatást — s azután vége. A második előadáson, miután a szabadjegyek kiadását megszigorították, a nézőtér már ugy festett, mint

amaz emlékezetes forró tavaszi esték, amikor „hármán valának együtt“ az egész színházban.

Szomorú és sivár kép. Ezért áldozott a magyar kormány az adózó polgárok filléreiből oly sok százezret a nézőtér nagyobbitására, új ruhatárakra, buffetekre, s egyebekre, hogy most már nagyobb tere jusson az ürességnek?

Vagy talán a Népopera konkurrenciája ártana annyira az ország legelső dalszínházának?!

Aproposé! Népopera! Vajjon honnan vette e kitünö színházunk jeles vezető-sége azt a szerencsétlen ideát, hogy ezt a hatalmas cementépitményt Népopera-nak keresztelte, — pardon — nevezte el. Mi köze ezen kitünö új vállalkozásnak az Operához?! De mi köze egyáltalában a néphez?! Nép alatt, az isteni, de szegény népet értvén.

Ha a Népopera a népnek játszik, vagyis, szerintök olcsó előadásokakl járul a nép zenei intellektusának emeléséhez, no, igen, akkor a Tengerész Kató örökbeosü melodiával traktálja, Szoyer Ilonka urnö szives vendégfelleptével. Ha pedig operát is adat elő, akkor Hempel Frida, vagy Lába Mária vendégszerepel. No, igen! De mi köze ennek a néphez?! Az csak nem fizethet 150, 80, 60, esetleg 40 koronát egy ülésért, ahol talán mé gláttni is lehet az előadást?!

De azért a városi urak szó nélkül hozzájárulnak mindahhoz, amit a Népopera igazgatósága szerényen kíván. Ingyen telek s engedély azon ürügy alatt, hogy a népnek operai előadásokat nyujtanak, ez megérthető. De azonnal külföldi truppok horribilis fellepti díjakkal való vendégszerepeltetése, bácsi operettársulatok állandó szerepeltetése, ez már mégis csak eltérés az eredeti programtól?! No igen! De most már a városnak honorálni kell a Népopera azon készségét, hogy a nép zenei érzékét annyira fejleszti. Hamar csak! Emeljük fel az olcsó (!) helyárat. S felemelték!

A színház azonban felemelt helyárat mellett sem ment. Mit tesz a derék igazgatóság! Mit tesz?! Hát ki a fenének kell opera, még hozzá az ő interpretálásuk mellett. A népnek operette kell! Tengerész Kató! Szoyer Ilonka! No igen! Ezért már érdemes ingyen telket sőt talán még subvéntiot is adni a fővárosnak. S ha a színházak véletlenül olyan összeköttetései vannak, melyek talán egész Andrassy Gyula grófig is elérnek, akkor a városnál minden elérhető.

Hohó! Hová kalandozunk! A végén még talán az sülné ki, hogy mi nem vagyunk megelegetve a Népopera vezetésével. Oh gyönyörü tévedés! Mi nem vagyunk a nép! Mi szegény frkoncok exterritoriális területen állunk. De a nép — az talán elégedetlen.

Szóval a Népopera nem konkurrál az Operával. Nem azért üres a fényes Andrassy-uti palota s a többi színházak is, hanem végeredményben mégis talán összefüggés van a tuzi eröd bevétele s a főváros fénytelensége között. Ki jár ma színházba?! Kinek van erre fölös pénze.

De vajjon érdemes-e egyáltalában a mai színházi viszonyok között színházba járni?!

		Iktatószám	
		<h1>Budapestre vonatkozó újságcikkek</h1>	
Szerző		Cím	
		Színházi viszonyaink.	
Forrás: A. Hétfő		1912 X/21	
Bp. (Hely)		(Idő)	
		(Köl. v. fiz.)	
Személy		Tárgy	
Idő		792	
		1912.	